

ОТЧЕТ
ЗА ДЕЙНОСТТА НА ЦЕНТЪРА ЗА ОБУЧЕНИЕ ПРИ БАН
ПРЕЗ 2018 г.

Мисията на Центъра за обучение при БАН е да съдейства на отделните звена на БАН в обучението на висококвалифицирани научни кадри, което се осъществява чрез организиране на чуждоезиково обучение и обучение по компютърни умения на докторантите, както и чрез специализираните докторантски курсове. В кариерния център към ЦО успешно се провеждат разнообразни форми за целевото обучение на докторантите и младите учени, свързани с тяхното научно и административно израстване.

През 2018 г. Центърът за обучение за втора година продължи да работи по новите процедури по акредитация в НАОА на институтите на БАН за периода 2017-2021 г.

През отчетната година бяха проведени редовен и допълнителен конкурс за прием на докторанти. И при двата конкурса Академичният съвет на ЦО спомогна за разпределение на отпускните бройки между отделните ПНЗ на БАН, така че да се заемат всички отпускати от МОН бройки за Българска академия на науките.

През 2018 г. в звената на БАН са се обучавали общо **438** докторанти, от които **202** редовни, **152** задочни и **84** на самостоятелна подготовка. Новозачислените докторанти са **88**, от които **46** на редовно обучение, **22** на задочно и **20** на самостоятелна подготовка.

Броят на защитилите и отчислените докторанти през 2018 г. в отделните направления са обобщени в Таблица.

ЗАЩИТИЛИ ДОКТОРАНТИ ПРЕЗ 2018 ГОДИНА

Направления	Защитили през 2018 г.	Отчислени през 2018 г.
Информационни и комуникационни науки и технологии	18	31
Енергийни ресурси и енергийна ефективност	9	10
Нанонауки, нови материали и технологии	12	17
Биомедицина и качество на живот	17	24

Биоразнообразие, биоресурси и екология	16	20
Климатични промени, рискове природни ресурси	11	12
Астрономия, космически изследвания и технологии	4	8
Културно-историческо наследство и национална идентичност	13	19
Човек и общество	10	32
ОБЩО:	110	173

През годината **110** докторанти са защитили докторските си дисертации, а **173** са отчислените докторанти. В резултат, в края на 2018 г. в звената на БАН се обучават **353** докторанти, от които **165** редовни, **123** задочни и **65** на самостоятелна подготовка.

През 2018 година общо **15** редовни докторанти от 9 института на БАН са получили еднократна стипендия от 1000 лв., покривайки изискванията на 130 ПМС т.2, ал. 5, т.1 - за предаден дисертационен труд за защита в рамките на тригодишния срок за обучение и т. 2 – за успешна защита на дисертационния труд в срок до 1 година след завършване на тригодишния срок на обучение. Те са от Институт по информационни и комуникационни технологии, Институт по физика на твърдото тяло, Институт по полимери, Институт по микробиология, Институт по биофизика и биомедицинско инженерство, Национален институт по геофизика, геодезия и география, Национален археологически институт с музей, Институт по етнология и фолклористика с Етнографски музей и Институт за изследване на обществата и знанието. От тях 3 докторанти - от Институт по физика на твърдото тяло и от НИГГ - са покрили изискванията по т. 1 и т 2 и са получили две стипендии по 1000 лв.

Благодарение на успешното сътрудничество на ЦО с отделните звена на БАН и ЦИОО (Център за информационно осигуряване на образованието) към МОН, подаването на данните за Регистъра на действащите и прекъснали студенти и докторанти през двата отчетни периода – 15.03.2018 г. и 15.11.2018 г., за което отговаря ЦО, през настоящата година протичаше успешно и без забавяне на сроковете.

Разшири се обхватът на чуждоезиковото обучение като през 2018г. към провежданите курсове по английски и немски език бе включен и курс по испански. През годината общо 291 курсисти са преминали обучение от 2660 часа по английски, немски език и испански език, като от тях 157 са

докторанти, 90 са служители на БАН и 44 са външни лица. И през тази година продължи практиката изпитът по западен език да се провежда в последния петък на всеки месец, тъй като това се оказа една много мобилизираща практика за докторантите. През цялата година щатните преподаватели на Центъра за обучение провеждаха редовни консултации на докторанти с цел по-добро усвояване на английския език. Отчитайки голямата полза от обучението ни по информационни технологии, голям брой докторанти посещаваха повече от един курс. Най-посещаваните курсове бяха по Статистически анализ на данни, Умения за презентирание, MATLAB, Уеб дизайн, PhotoShop, Анализ на данни с R и др.

През годината бяха проведени много успешно 21-ти Зимен семинар “Интердисциплинарна физика”, 11-ти Пролетен семинар „Интердисциплинарна химия“, Осмата национална конференция на докторантите в областта на правните науки и други вече утвърдили се събития, които се оценяват като много полезни от докторантите и младите учени.

Програма Еразъм+

Българска академия на науките участва в проекти за мобилност по програма Еразъм от академичната 2009-2010 година, а от 2014-2015 – в следващата я рамкова програма Еразъм+. Подобно на останалите 46 ВУЗ, което участват в програма Еразъм+: Висше образование, тя обучава студенти, но най-вече в третата, образователно-научна степен доктор. Последната отговаря на осмата и най-висока степен на висшето образование съгласно Европейската квалификационна рамка (EQR). Съгласно условията на програмата, финансовата и отчетна година съвпада с академичната, т.е. обхваща периода от 1 октомври на дадена до 30 септември на следващата календарна години.

Съответно през академичната 2017-2018 година, мобилности бяха реализирани от 11 докторанти за общо 45 месеца с безвъзмездна финансова помощ от ЕС в размер на 25 900 евро, което надхвърляше 100% от отпуснатите ни средства по това перо. Мобилностите имаха за цел обучение или практика. Съгласно критериите за селекция, насърчаваше се географското разнообразие. Така обучения и практики бяха проведени в девет различни европейски държави като съгласно правилата на програмата докторантите не плащаха академични такси за обучението си в приемащ университет. Докторантите, които взимат участие в мобилност запазват сравнително постоянен, но нисък брой. За сравнение, 90 лектори и служители осъществиха мобилност в 23 европейски държави, от съседна Македония до островна Исландия, през същата академична година като бяха усвоени 85 585 евро, което отново надхвърли 100% от отпуснатите средства от ЕК; разликата беше покрита чрез трансфер от средства за Организационна подкрепа.

Целта на мобилностите, условие за които беше да не са по-кратки от 3 месеца, беше посещаване на курсове /което носеше предимство при

кандидатстване/, работа над дисертация с ползване на чуждестранни библиотеки и др. Всички докторанти получиха пълно академично признаване на получените кредити от Центъра за обучение.

Мобилности (командировки) по програма Еразъм	Договори брой	Мобилности с цел преподаване и с цел обучение бр./седмици	Докторанти брой/месеци	Грантове евро
Информационни и комуникационни науки технологии	39	18	2/8	21683
Енергийни ресурси и енергийна ефективност	16	5		4745
Нанонауки, нови материали и технологии	12	10	1/5	13320
Биомедицина и качество на живот	15	6	1/3	7540
Биоразнообразие, биоресурси и екология	12	6	2/6	9350
Климатични промени, рискове и природни ресурси	2	1	1/3	2925
Астрономия, космически изследвания и технологии	7	1	1/5	3075
Културно-историческо наследство и национална идентичност	68	34	2/9	36437
Човек и общество	13	3	1/6	5825

Кариерният център към ЦО БАН има основна задача да организира семинари на актуални теми, свързани с конкретни научни интереси на докторантите, както и с общи проблеми, касаещи бъдещото изграждане на младите учени като кვაкифицирани изследователи. През отчетния период в рамките на дейността на Кариерен център към ЦО-БАН бяха организирани и проведени следните 4 обучителни семинара:

➤ "ЗА ЖЕНИТЕ В НАУКАТА" НАЦИОНАЛНА СТИПЕНДИАНТСКА ПРОГРАМА НА L'OREAL И ЮНЕСКО, с поканени лектори: Кристина Радкова – координатор на програмата "За жените в науката" в България и Саня Бург – мениджър "Корпоративни комуникации" в L'Oreal Adria Balkan.

Семинар на тема: "ЗА ЖЕНИТЕ В НАУКАТА" НАЦИОНАЛНА СТИПЕНДИАНТСКА ПРОГРАМА НА L'OREAL И ЮНЕСКО, 23 февруари 2018г.

➤ СПОДЕЛИ ЗНАНИЕ ЗА ОСТАРЯВАНЕТО. ЗАПОЗНАВАНЕ С РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОУЧВАНИЯТА ПО ПРОЕКТА "ИЗСЛЕДВАНЕ ЗА ЗДРАВЕТО, СТАРЕЕНЕТО И ПЕНСИОНИРАНЕТО В ЕВРОПА", с поканени лектори: гл. ас. д-р Екатерина Маркова и гл. ас. д-р Габриела Йорданова, ИИОЗ-БАН.

➤ "ОТКРИВАНЕ НА ЗНАНИЯ И ОЦЕНКА НА НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ СЪС SCOPUS, SCIENCE DIRECT И MENDELEY" – поканен лектор: г-жа Тошка Борисова – обучител за базите данни Science Direct и SCOPUS Блог "Научни ресурси" <http://resursi.blogspot.com>, <http://facebook.com/ElsevierBulgaria>

Семинар на тема: "ОТКРИВАНЕ НА ЗНАНИЯ И ОЦЕНКА НА НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ СЪС SCOPUS, SCIENCE DIRECT И MENDELEY", 4 май 2018 г

➤ СТИПЕНДИИ „ФУЛБРАЙТ” – ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ОБУЧЕНИЕ, СПЕЦИАЛИЗАЦИИ И ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ В САЩ ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2020-21г., с поканен лектор: Мария Костова, Българо-американска комисия за образователен обмен “ФУЛБРАЙТ” <http://www.fulbright.bg/bg/>

Семинар на тема: СТИПЕНДИИ „ФУЛБРАЙТ” – ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ОБУЧЕНИЕ, СПЕЦИАЛИЗАЦИИ И ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ В САЩ ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2020-21г.,

Представените лекции бяха много полезни и интересни за аудиторията. Докторантите и младите учени имаха възможност да проведат обсъждания по интересуващите ги теми както с поканените лектори, така и с други колеги. Дискусиите често продължаваха в индивидуални обсъждания с лекторите на официалната презентационна част. Лекторите бяха изключително отзивчиви – отговаряха с готовност на въпросите на аудиторията, мотивираха младите хора за включване в представяните инициативи и предоставяха своите координати за контакт, подкрепа и бъдещо сътрудничество.

Информационна дейност

През 2018 г. е създадена Фейсбук страница на Кариерния център към ЦО-БАН <https://www.facebook.com/careercenterbas/>, с 315 харесвания и 341 последователи – докторанти и млади учени от БАН и други учени. Регулярно се разпространява/обновява информация за предстоящи събития, конкурси и др. полезни възможности за кариерно развитие. По този начин се популяризират по актуален и лесно достъпен за младите учени и събитията, организирани от Кариерния център към ЦО-БАН.